
Sistemik Risk Veri Takip Sistemi Nedir?

Finansal istikrarı sağlayıcı yönde para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak, Merkez Bankasının temel görevleri arasındadır ve sektörlerin döviz pozisyonlarını etkileyen işlemlerin yakından takibini gerektirmektedir. Bu kapsamda, mevcut veri tabanlarımıza dayanan takip sisteminin güçlendirilmesi amacıyla, Bankamız bünyesinde, firma bazında yabancı para pozisyonunun, nakit akımının ve türev ürün kullanımının izlenebilmesini hedefleyen kapsamlı bir veri seti çalışması başlatılmıştır.

Bu çerçevede, 15 milyon ABD doları ve üzerinde döviz cinsinden borcu bulunan firmaların döviz pozisyonlarını etkileyen işlemlerinin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası bünyesinde kurulan Sistemik Risk Veri Takip Sistemi ile izlenmesine karar verilmiştir. Sistem kapsamına giren firmaların Merkez Bankası tarafından belirlenen veri formundaki bilgileri, www.tcmbveri.gov.tr adresine bildirmeleri gerekmektedir. Bildirimler, 31 Mart, 30 Haziran, 30 Eylül ve 31 Aralık tarihlerinde sona eren üçer aylık hesap dönemleri itibarıyla yapılacaktır.

Sistemik Risk Veri Takip Sistemi ile ilgili mevzuat nedir?

1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nun 44. maddesinde 28.11.2017 tarih ve 7061 sayılı Kanun'la aşağıdaki değişiklikler yapılmış ve Merkez Bankasının gerçek ve tüzel kişilerden döviz pozisyonunu etkileyen işlemlerine ilişkin bilgi isteme yetkisi düzenlenmiştir.

"Gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteme yetkisi:

MADDE 44- Banka, gerçek ve tüzel kişilerin döviz pozisyonunu etkileyen işlemlerini izlemek amacıyla belirleyeceği gerçek ve tüzel kişilerden her türlü bilgi ve belgeyi istemeye yetkilidir. İstenilecek bilgi ve belgelerin kapsamı, toplanma ve izlenme yöntemi, doğruluğunun denetimi, paylaşımı, destek hizmeti temini de dâhil olmak üzere usul ve esaslar Bankaca belirlenir.

Bu maddenin uygulanmasında destek hizmeti kuruluşu çalışanları hakkında da bu Kanunun 35 inci maddesi ve 68 inci maddesinin (II) numaralı fıkrasının (a) bendi hükümleri tatbik olunur."

Aynı değişiklikler kapsamında 1211 sayılı Kanunun 68 inci maddesine aşağıdaki (IV) numaralı fıkra eklenmiştir.

"IV- Bu Kanunun 44 üncü maddesi uyarınca Bankaca istenilen bilgi ve belgeleri vermeyen, gerçeğe aykırı veren veya belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak veren gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevli ve ilgilileri hakkında bin günden iki bin güne kadar adli para cezasına hükmolünür."

Söz konusu Kanun değişiklikleri, 5.12.2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ayrıca, 17.02.2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından

İzlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ile istenilecek bilgi ve belgeler, bu bilgi ve belgelerin kapsamı, toplanma ve izlenme yöntemi, paylaşımı, doğruluğunun denetimi ve konuya ilişkin destek hizmeti teminine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Sistem kapsamında veri bildirim yükümlülüğü nasıl belirleniyor?

Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 5. maddesi ile firmaların bildirim yükümlülüğü koşulları belirlenmiştir. Buna göre, yurtiçinden ve yurtdışından sağlanan yabancı para nakdi krediler ile dövize endeksli kredilerinin toplamı ilgili hesap döneminin son işgünü itibarıyla 15 milyon ABD doları ve üstünde olan firmalar, veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Merkez Bankasına bildirmekle yükümlüdür.

Bu çerçevede firmalar, 31 Mart, 30 Haziran, 30 Eylül ve 31 Aralık tarihlerinde sona eren üçer aylık hesap dönemleri itibarıyla varsa son hesap dönemine ilişkin TMS'lere göre hazırlanan finansal durum tablosu, TMS'lere göre hazırlanmış finansal durum tablosunun bulunmaması durumunda vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan bilançolarında yer alan YP kredi tutarı toplamı 15 milyon ABD doları ve üzerinde ise bildirimle yükümlü olmaktadır.

Bildirim yükümlülüğü hangi finansal tablolar uyarınca belirleniyor?

Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 5 / 2 maddesi uyarınca, bildirimle yükümlü olup olunmadığının belirlenmesinde, firmanın yabancı para nakdi kredileri ile dövize endeksli kredileri toplamı hesaplanırken varsa son hesap dönemine ilişkin TMS'lere göre hazırlanan finansal durum tablosu, TMS'lere göre hazırlanmış finansal durum tablosunun bulunmaması durumunda vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan bilanço dikkate alınır.

Bildirim yükümlülüğü ne zaman sona eriyor?

Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 5 / 3 maddesi uyarınca, bildirimle yükümlü olan firmanın, yabancı para cinsinden toplamı Bankaca tanımlanan sınırın altında kalması durumunda, müteakip yıllık hesap döneminden itibaren bildirim yükümlülüğü sona erer.

Örnek: 31.03.2018 tarihinde YP kredileri toplamı 15 milyon ABD doları ve üzerinde olan firmaların borçları 30.06.2018 hesap dönemi itibarıyla belirlenen limitin altına düşmüşünde firmanın bildirim yükümlülüğü 30.06.2018, 30.09.2018 ve 31.12.2018 hesap dönemleri için devam etmekte, 30.03.2019 tarihli hesap dönemi için ise (borcun halen belirlenen limitin altında olması durumunda) sona ermektedir.

Neden bir bağımsız denetim firması ile sözleşme yapılması gerekiyor?

Sistemik Risk Veri Takip Sistemi veri formu bilanço, gelir tablosu ve bilanço dışında izlenen hesapların bazı kalemlerinden oluşmaktadır. Söz konusu verilerin belirlenen finansal raporlama standartlarına uygun ve doğru olarak düzenlenmiş olmasını teminen Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 7. maddesi uyarınca, verilerin doğruluk denetiminin bağımsız denetçiler tarafından yapılması gerekmektedir.

Bağımsız denetim firması ile ne zaman sözleşme yapılması gerekiyor?

Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 5 / 4 maddesi uyarınca, bildirim yükümlülüğü olan firma, yükümlülüğün başladığı tarihten itibaren 60 gün içinde denetçi ile denetim sözleşmesi yapar.

Yönetmeliğin 9/4 maddesi uyarınca firma, veri bildirimlerini gerçekleştirirken, Sisteme girmiş olduğu verileri denetleyecek denetçiyi Sistem üzerinden kullanıcı olarak belirler ve denetçi ile imzaladığı sözleşmenin bir örneğini Sisteme yükler.

Veri bildirimleri nasıl yapılıyor?

Veri bildirimleri, www.tcmbveri.gov.tr adresi üzerinden, Sistemde bulunan açıklama formu ve kullanıcı kılavuzunda yer alan açıklamalar doğrultusunda, belirlenen tüm adımlar izlenerek eksiksiz yapılır.

Veri bildirimlerinin ne zamana kadar tamamlanması gerekiyor?

Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 6 / 3 maddesi uyarınca bildirimler, finansal raporlama çerçevesine uygun olarak ilgili yılın 31 Mart, 30 Haziran ve 30 Eylül tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerini takip eden birinci ayın sonuna kadar, 31 Aralık tarihinde sona eren yıllık hesap dönemini takip eden üçüncü ayın sonuna kadar tamamlanır.

Bildirilen verilerin denetimi ne zaman yapılmalı?

Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 7. maddesi uyarınca yıllık hesap dönemine ilişkin bildirilen verilerin denetimi (bu verilerin ara dönemlerde bildirilen veriler ile tutarlılığı da dahil), denetçi tarafından KGK düzenlemelerine uygun olarak izleyen yılın 31 Mayıs tarihine kadar tamamlanır.

Bağımsız denetçinin düzeltilmesini istediği veriler ne zaman Sisteme yükleniyor?

Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 7 / 3 maddesi uyarınca denetçi tarafından bildirilen yanlışlıklar firma tarafından beş iş günü içerisinde düzeltilerek Sisteme yüklenir.

Merkez Bankası verilerin denetimini ne şekilde gerçekleştiriyor?

Banka nezdinde bulunan çeşitli veri tabanları ile firma tarafından bildirilen verilerin çapraz kontrollerini gerçekleştirir. Ayrıca, ihtiyaç duyulması halinde Banka tarafından yükümlüler nezdinde denetim yapılır.

Sistemik Risk Veri Takip Sistemini kimler kullanıyor?

Sistemin kullanıcıları firma, denetçiler ve Merkez Bankası olarak belirlenmiştir.

Girişi yapılan verilerin güvenliği nasıl sağlanıyor?

Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 11. maddesi uyarınca toplanan verilerden kişisel ve özel nitelikte olanlar yayınlanmamakta ve açıklanmamaktadır. Ayrıca destek hizmeti kuruluşu çalışanları da 1211 sayılı Kanun'un 68 inci maddesi uyarınca verilerin gizliliğini korumakla yükümlü tutulmuştur.

Firma yönetiminin verilerin doğruluğu ile ilgili sorumluluğu nedir?

Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 5 / 4 maddesi uyarınca firma yönetimi Bankaya bildirecek verilerin tam ve doğru olmasından sorumludur. Bu çerçevede veri bildirimini yapılmaması, doğru veya eksiksiz gerçekleştirilmemesi veya olumsuz görüş içeren bağımsız denetim raporunun düzeltilmemesi durumlarında 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 68 inci maddesi gereğince işlem başlatılabilir.

Veri girişlerinin zamanında yapılmaması sonucunda yaptırım var mıdır?

Veri bildirimini yapılmaması, doğru veya eksiksiz gerçekleştirilmemesi veya olumsuz görüş içeren bağımsız denetim raporunun düzeltilmemesi durumlarında 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 68 inci maddesi gereğince işlem başlatılabilir.

Bağımsız denetim firmasının olumsuz raporunun sonucu nedir?

Denetçi, bildirilen verilerde, bariz biçimde önemsiz sayılanlar dışında yanlışlık tespit etmesi durumunda firmadan gerekli düzeltmeleri yapmasını Sistem üzerinden talep eder. Denetçi tarafından bildirilen yanlışlıklar firma tarafından beş iş günü içerisinde düzeltilerek Sisteme yüklenir. Veri bildirimini yapılmaması, doğru veya eksiksiz gerçekleştirilmemesi veya olumsuz görüş verilmesini gerektiren durumların düzeltilmemesi hallerinde 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 68 inci maddesi gereğince işlem başlatılabilir.

Sistemik Risk Veri Takip Sistemi kapsamında ilk bildirimlerin ne zaman gerçekleştirilmesi beklenmektedir?

Sistem kapsamında ilk veri bildirimleri, 31 Mart 2018 tarihinde sona eren ara hesap dönemi itibarıyla gerçekleştirilecektir. Bildirimi yapılacak olan formlar ile ilk raporlamanın başlayacağı tarih, www.tcmbveri.gov.tr adresinden duyurulacaktır.

Sistem ile ilgili sorular ve sorunlar TCMB'ye nasıl iletilecektir?

Sistem ile ilgili sorular 444 44 66 numaralı iletişim merkezi hattından ve info@tcmbveri.gov.tr adresinden iletilebilecektir.

Yönetmelik kapsamında ilk veri bildirim döneminde bildirim yükümlüsü olan firmanın ne zamana kadar denetim sözleşmesi düzenlemesi gerekmektedir?

Yönetmelik kapsamında ilk veri bildirimleri, 31 Mart 2018'de sona eren hesap dönemi itibarıyla gerçekleştirileceğinden ilgili denetim sözleşmesinin 31 Mayıs 2018 tarihine kadar düzenlenmesi gerekmektedir.

Veri formunun ilk denetimi ne zaman sonuçlanacaktır?

Yönetmelik'in 7 inci maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca yıllık hesap dönemine ilişkin bildirilen verilerin denetiminin, bu verilerin ara dönemlerde bildirilen veriler ile tutarlılığının denetimi de dâhil, denetçi tarafından KGK düzenlemelerine uygun olarak izleyen yılın 31 Mayıs tarihine kadar tamamlanması düzenlenmiştir. Bu çerçevede ilk denetim, 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren hesap dönemi için 31 Mayıs 2019 tarihine kadar sonuçlandırılacaktır.

Ara dönemlerde denetim gerçekleştirilecek midir?

Yönetmelik'in 7 inci maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca yıllık hesap dönemine ilişkin olarak bildirilen verilerin denetimi, bu verilerin ara dönemlerde bildirilen veriler ile tutarlılığının denetimi de dâhil olmak üzere denetçi tarafından izleyen yılın 31 Mayıs tarihine kadar tamamlanır ve söz konusu denetim Yönetmelik'teki düzenlemeler ile KGK düzenlemelerine uygun olarak gerçekleştirilir.

Bu çerçevede, denetim raporu yılda yalnızca bir defa ve 31 Mayıs tarihine kadar hazırlanacak olup, ara dönemlerdeki finansal bilgiler ile dönem sonundaki bilgiler arasında tutarsızlık olup olmadığı hakkında ara dönemlere ilişkin analitik prosedürler ve gerekmesi halinde sorgulama teknikleri uygulamak suretiyle bir değerlendirme yapılacaktır.

Bazı firmalar temin ettikleri kredileri ilişkili kuruluşlara aktarmaktadır. Bu durumda SRVTS kapsamında bildirim yükümlüsü hangi firma olmaktadır?

Bildirim yükümlülüğünün belirlenmesinde hukuken krediyi alan gerçek ya da tüzel kişi esas alınacaktır. Bu çerçevede her ne kadar kredi başka bir firmaya aktarılmış olsa da, kredi borçlusu olarak kayıtlı olan firma bildirimle yükümlü olacak ve veri formunu belirlenen raporlama çerçevesine uygun olarak raporlayacaktır.

Bildirim yükümlülüğünün belirlenmesinde ilişkili kuruluşlara borçlar dikkate alınacak mıdır?

SRVTS uygulamasında bildirim yükümlülüğü, Banka ve Banka Dışı Finansal Kuruluşlardan temin edilen krediler uyarınca belirlenmektedir.

Bildirim yükümlülüğünün belirlenmesinde gayri nakdi krediler içerilecek midir?

Yönetmelik'in 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca yükümlülük, yurt içinden ve yurt dışından sağlanan yabancı para nakdi krediler ile dövize endeksli kredilerinin toplamı ilgili hesap döneminin son iş günü itibarıyla 15 milyon ABD doları ve üstünde olan firmalar için oluşacaktır. Bu çerçevede yükümlülük yalnız nakdi krediler uyarınca belirlenecektir.

Bildirim yükümlülüğünün belirlenmesinde anapara ve faiz tahakkuklarından hangisi esas alınacaktır?

Yükümlülüğün belirlenmesinde yalnız kredi anapara tutarları esas alınacak olup faiz tahakkukları yükümlülüğün belirlenmesinde dikkate alınmayacaktır.

Finansal raporlarını özel hesap dönemleri itibarıyla hazırlayan firmalar için bildirim ve bağımsız denetim dönemleri nasıl belirlenecektir?

Finansal tablolarını özel hesap dönemi itibarıyla hazırlayan firmalar için bildirim ve denetim yükümlülükleri, Yönetmelik ile belirlenen sürelerle kıyasen uygulanacaktır.

Detaylar, Yönetmelik ile ara dönemlerdeki bildirimler için bir ay, yıllık hesap dönemi bildirimleri için üç ay, denetim dönemi için ise beş ay süre verildiği göz önüne alınarak aşağıdaki örnekte açıklanmıştır.

Örnek

Özel hesap dönemi uygulayan firmalar sistemde bildirim dönemi olarak "özel hesap dönemi" işaretleyecek ve özel hesap dönemi tarihinin girişini gerçekleştirecektir.

Özel hesap dönemi 31 Mayıs 2018 olan bir firma için;

Ara dönemler:

Ç – 1: Haziran, Temmuz, Ağustos

Ç – 2: Eylül, Ekim, Kasım

Ç – 3: Aralık, Ocak, Şubat

Ç – 4: Mart, Nisan, Mayıs

Yıllık hesap dönemi veri bildirimlerinin gerçekleştirileceği tarihler: 31 Mayıs - 31 Ağustos 2018

Bağımsız denetim tarihleri: 31 Mayıs - 31 Ekim 2018

Ara dönem raporlamalarının gerçekleştirileceği tarihler: 1 - 30 Eylül 2018, 1- 31 Aralık 2018, 1- 31 Mart 2019

olarak uygulanacaktır.

Firmanın bildirim yükümlülüğü kapsamına ara dönemlerde girmesi durumunda bildirimler hangi dönemler itibarıyla gerçekleştirilecektir?

Yönetmelik'in 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca firma, veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Bankaya müteakip hesap döneminden itibaren bildirmekle yükümlüdür. Bu çerçevede geçmişe yönelik olarak raporlama yapılması beklenmemektedir.

Bağımsız denetim sözleşmesi yapmamanın cezai müeyyidesi nedir?

Yönetmelik'in 5 inci maddesinin 4 üncü fıkrası uyarınca bildirim yükümlülüğü olan firmanın, yükümlülüğün başladığı tarihten itibaren 60 gün içinde denetçi ile denetim sözleşmesi yapacağı düzenlenmiştir. Ayrıca, Yönetmelik'in 5 inci maddesinin 5 inci fıkrası uyarınca firma yönetiminin bildirilen verilerin tam ve doğru olmasından sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır. Denetim sözleşmesi yapılmaması durumunda bildirimler tam ve eksiksiz yapılamamış olacağından Yönetmelik'in 12 nci maddesi ile düzenlenen ceza hükümleri uygulanabilecektir.

Denetim Sözleşmesinin TCMB'ye ve KGK' ya bildirimi nasıl gerçekleştirilecektir?

Yönetmelik'in 9 uncu maddesinin 4 üncü fıkrası uyarınca firma, denetim sözleşmesinin bir örneğini sisteme yükleyecektir. Ayrıca, Yönetmelik'in 7 inci maddesinin 4 üncü fıkrası gereğince denetçi, denetim sözleşmesini, KGK düzenlemeleri ile belirlenen süreler içerisinde KGK'ya bildirecektir (ilgili KGK düzenlemesi için Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin madde: 34/1-b maddesine bakınız).

Serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmalar kapsama dâhil olacak mıdır?

Yönetmelik'in 5 inci maddesi ile belirlenen yükümlülük koşullarını sağlayan firmalar kapsama dâhil olacaktır. Bu çerçevede serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmalar da kapsama dâhildir.

Yönetmelik kapsamında yükümlülük belirlenirken TMS'lere göre hazırlanan tabloların esas alınacağı belirtilmektedir. TMS'lere göre hazırlanan finansal tablolar, grup şirketleri için konsolidasyon gerektirmektedir. Bu çerçevede yükümlülük belirlenirken bireysel finansal tablolar mı yoksa konsolide finansal tablolar mı kullanılacaktır?

SRVTS uygulamasında raporlama yükümlülüğü belirlenirken bireysel mali tablolar dikkate alınacak ve veri formları bireysel finansal tablolar kullanılarak doldurulacaktır.

Bireysel mali tablo hazırlamayan firmaların bildirimleri nasıl gerçekleştirilecektir?

SRVTS uygulamasında raporlama yükümlülüğü bireysel mali tablolar üzerinden belirlenmektedir. Bildirimle yükümlü olan firmalar veri formlarını, bireysel finansal tablolarını kullanarak Yönetmelik'in 4 üncü maddesi ile tanımlanan raporlama çerçevesine göre hazırlayacaktır.

Yönetmelik kapsamında belirlenen finansal raporlama çerçevesi uyarınca finansal tablo hazırlamayan firmalar bildirimleri hangi raporlama standardı uyarınca gerçekleştirecektir?

Yönetmelik'in 4 üncü maddesinde tanımlanan finansal raporlama çerçevesi; bildirimle yükümlü olan firmanın, 19.12.2012 tarihli ve 2012/4213 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Karar uyarınca bağımsız denetime tabi olması durumunda KGK düzenlemelerine göre uyguladığı Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını veya Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardını, bunlar dışındaki firmalar için ise Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardını ifade etmektedir.

Yönetmelik kapsamında denetçi seçimi nasıl gerçekleştirilecektir?

Yönetmelik kapsamında düzenlenen denetim, "Özel Hususlar – Tek Bir Finansal Tablonun Bağımsız Denetimi ile Finansal Tablolardaki Belirli Unsurların, Hesapların veya Kalemlerin Bağımsız Denetimi" başlıklı BDS 805 ile birlikte denetimle ilgili tüm BDS'ler çerçevesinde veri formu ile bildirilen yıllık verilerin, ara dönem verileri ile tutarlılığı da dâhil olmak üzere denetimini içermektedir. Yönetmelik uyarınca yapılacak denetimler, 6102 Sayılı TTK uyarınca yapılması gereken denetimlerden farklı olduğundan denetçinin seçimi ve denetim sözleşmesi ayrı olarak yapılabilecektir. Başka bir ifade ile Yönetmelik uyarınca yapılacak denetimler için, firmanın genel kurulu veya başka bir yetkili organı tarafından 6102 Sayılı TTK'nın 397 inci maddesi uyarınca yapılacak denetim için genel kurulda seçilen denetçi seçebileceği gibi, bu denetimler için başka bir denetçi de seçilebilir.

Yönetmelik çerçevesinde düzenlenen denetim sözleşmelerinde rotasyon uygulaması geçerli midir?

Rotasyon uygulaması tüm sözleşmeler için geçerli olup SRVTS kapsamında yapılacak olan denetim sözleşmeleri için de geçerlidir. Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin 26'ncı maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca denetim kuruluşları ve denetim üstlenen bağımsız denetçiler üç yıl geçmedikçe; denetim kuruluşları son on yılda yedi yıl, denetim üstlenen bağımsız denetçiler ile bunların yanında ve denetim kuruluşlarında çalışan denetçiler ise son yedi yılda beş yıl denetim çalışması yürüttükleri işletmelere ilişkin denetimleri üstlenemezler.

6102 sayılı TTK uyarınca yapılan bağımsız denetimlerde bağımsızlığın bozulmamasına dikkat edilmekteyken, bu Yönetmelik kapsamında yapılacak denetimlerde de bağımsızlıkla ilgili düzenlemelere uyulacak mıdır?

Bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşları tarafından yürütülen her türlü denetim işinde bağımsızlıkla ilgili KGK düzenlemelerine uyulması gerekmektedir.

Denetimlerde tespit edilen önemsiz düzeydeki hatalar için cezai müeyyide uygulanacak mıdır?

Yönetmelik'in 7/3 maddesi uyarınca denetçi, "Bağımsız Denetimin Yürütülmesi Sırasında Belirlenen Yanlılıkların Değerlendirilmesi" başlıklı BDS 450 uyarınca bariz biçimde önemsiz sayılanlar dışında yanlılık tespit etmesi durumunda firmanın gerekli düzeltmeleri yapmasını talep edecektir. Önemsiz kabul edilebilecek hatalar cezai müeyyide için sebep teşkil etmeyecektir. Bildirimlerin tam ve eksiksiz yapılmaması durumunda 1211 sayılı Kanunun 68. maddesi Mahkemeler tarafından adli para cezasına hükmedilebileceğini düzenlemiştir.

Veri formu çerçevesinde sisteme yüklenecek olan denetim raporu olarak şirketin finansal tablolarına ilişkin denetim raporu kullanılabilir mi?

Yönetmelik'in 7 nci maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca yıllık hesap dönemine ilişkin bildirilen verilerin denetiminin, bu verilerin ara dönemlerde bildirilen veriler ile tutarlılığının denetimi de dâhil, denetçi tarafından KGK düzenlemelerine uygun olarak izleyen yılın 31 Mayıs tarihine kadar tamamlanması gerekir.

Bu çerçevede veri formuna yönelik olarak Yönetmelik ve BDS'lere uygun ayrı bir bağımsız denetim yürütülecek ve veri formunda yer alan bilgilere ilişkin denetçi görüşünü içeren bir denetim raporu düzenlenecek ve her yıl 31 Mayıs tarihine kadar sisteme yüklenecektir. Ayrıca Yönetmelik'in 7 nci maddesinin 7 nci fıkrası uyarınca söz konusu raporlar KGK düzenlemelerinde belirlenen süreler içerisinde KGK'ya bildirilecektir (ilgili KGK düzenlemesi için Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin, 34/1-b maddesine bakınız).

